

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії,
ректор ДЗВО «Університет
менеджменту освіти»

М. О. Кириченко
«06» квітня 2023 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування для іноземних громадян та осіб без громадянства

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

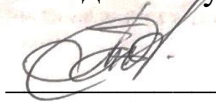
Галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка»

Спеціальність – 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітньо-професійна програма: «Християнська педагогіка. Капеланство»

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради ННІМП,
директор ННІМП
ДЗВО «Університет
менеджменту освіти»

Т. Є. Рожнова
«06» квітня 2023 р.

Київ – 2023

УКЛАДАЧ:

Завідувач кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти,
доктор педагогічних наук, професор

Н. О. Приходькіна

РЕКОМЕНДОВАНО

на засіданні кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти
ННІМП ДЗВО «УМО», протокол № 14
від «5» квітня 2023 р.

Завідувач кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти
ННІМП, доктор педагогічних наук, професор

І. Л. Сіданіч

Голова фахової атестаційної комісії,
доктор педагогічних наук, професор

І. Л. Сіданіч

ЗМІСТ

	стор.
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ	4
ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	4
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	7
ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	8

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування (далі – Програма) є нормативним документом ДЗВО «Університету менеджменту освіти», який розроблено кафедрою педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти на основі освітньо-професійної програми «Християнська педагогіка. Капеланство» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для вступу іноземних громадян та осіб без громадянства.

Вступні випробування проводяться на базі здобутого першого (бакалаврського) та/або другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Зміст програми фахового вступного випробування охоплює такі базові змістові модулі: загальні основи педагогіки вищої школи, дидактика вищої школи, виховання у вищій школі, законодавче забезпечення у вищій школі. При цьому враховано специфіку кожного з розділів педагогічної науки та міжпредметні зв'язки.

Мета фахового вступного випробування – перевірка теоретичної та практичної підготовки вступників і відбору серед вступників задля здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступники, які вступають на навчання за освітньо-професійною програмою «Християнська педагогіка. Капеланство» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», повинні знати:

- продемонструвати знання фундаментальних основ педагогіки;
- вміння визначати основні педагогічні категорії;
- аналізувати педагогічні явища;
- причинно-наслідкові зв'язки;
- застосовувати теоретичні знання;
- володіти основними категоріями педагогіки (освіта, розвиток, виховання, навчання), теорії навчання (зміст навчання, методи, форми, засоби навчання, типи навчання, результати навчання), теорії виховання (особистість, соціальна група, зміст виховання, принципи та закономірності виховання, методи, форми та засоби виховання).

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Тема 1. Педагогіка – наука про виховання

Педагогіка як наука про виховання. Функції та категорії педагогіки. Система педагогічних наук: загальна педагогіка, історія педагогіки, порівняльна педагогіка, спеціальна педагогіка, предметні методики; дошкільна педагогіка, шкільна педагогіка, педагогіка дорослих. Структура педагогіки як навчальної дисципліни. Місце педагогіки в системі антропологічних наук. Зв'язок педагогіки з психологією, фізіологією, соціологією, філософією та іншими науками. Педагогічна наука і практика. Організація і проведення педагогічних досліджень. Типи педагогічних досліджень: описове, експериментальне. Етапи педагогічного дослідження. Методи педагогічних досліджень. Спостереження. Метод експертних оцінок. Експеримент. Опитувальні методи: бесіда, інтерв'ю, анкетування. Якісні методи: аналіз результатів діяльності, документації, контент-аналіз. Методи математичного аналізу даних.

Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості

Поняття про особистість. Структура особистості. Інструментальна (пізнавальна і психомоторна) та мотиваційна сфери особистості. Психічний розвиток і дозрівання. Фактори розвитку особистості. Роль спадковості у розвитку особистості. Вплив середовища на розвиток особистості. Поняття про соціалізацію. Фактори соціалізації. Активність особистості як умова її розвитку. Виховання як фактор розвитку особистості. Поняття виховання: побутове,

соціологічне, широке педагогічне, вузьке педагогічне. Метафори виховання. Технократична і натуралістична концепції виховання. Взаємозв'язок між розвитком, соціалізацією і вихованням особистості. Теорії розвитку особистості: біогенетичні, соціогенетичні, теорії взаємодії двох факторів, персоналістичні.

Тема 3. Виховання як педагогічний процес

Структура педагогічного (навчально-виховного) процесу: цільовий, мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, контроль-регулюючий і результативний компоненти. Виховання як особливий вид діяльності. Цілі педагогічного процесу: загальна мета, основні напрями, завдання, оперативні цілі. Зв'язок між цілями і результатами педагогічного процесу. Основні напрями виховання: розумове, моральне, естетичне, національне, трудове, фізичне. Операційно-дійовий компонент педагогічного процесу: методи, засоби і форми навчання та виховання. Контроль і оцінка результатів навчально-виховного процесу. Учитель як суб'єкт виховної діяльності. Специфіка педагогічної діяльності та її вимоги до особистості вчителя. Функції педагогічної діяльності: дослідницька, проектувальна, конструктивна, комунікативна, організаційна. Педагогічні здібності: академічні, дидактичні, мовні, комунікативні, перцептивні, організаторські, педагогічна уява, здатність до розподілу уваги. Особистісні якості педагога. педагогічне спілкування, його функції. Стили педагогічного спілкування за характером керівництва учнями: авторитарний, демократичний ліберальний. Стили педагогічного спілкування залежно від продуктивності їх виховного впливу (за В. КанКаликом). Авторитет учителя. Умови формування педагогічного авторитету.

Тема 4. Предмет і завдання дидактики

Процес навчання. Поняття про дидактику, її предмет, завдання та етапи становлення. Структура інструментальної сфери особистості (знання, уміння, навички, здібності). Дидактичні системи: традиційна (Й.Ф. Герbart), педоцентрична (Дж. Дьюї). Конструктивізм у навчанні (Ж.Піаже, Дж. Брунер). Сучасні дидактичні концепції. Особистісно орієнтовані концепції навчання. Суть процесу навчання. Структура навчання. Зв'язок між навчанням і пізнавальним розвитком особистості. Мотивація учіння. Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Етапи та рівні засвоєння знань. Формування понять. Дидактичні основи формування умінь і навичок. Поняття про цілі і зміст навчання. Компоненти змісту навчання: досвід пізнавальної діяльності, практичний досвід, досвід творчої діяльності, досвід ціннісного ставлення до дійсності. Навчальні плани: базовий, типовий, робочий. Інваріантна і варіативна складова навчальних планів. Стандартизація змісту навчання. Державний стандарт змісту освіти. Навчальна програма. Способи структурної побудови навчальних програм: лінійний, концентричний, спіральний. Підручники і посібники. Вимоги до шкільного підручника. Міжпредметні і внутрішньопредметні зв'язки. Теорії формування змісту навчання: дидактичний матеріалізм, дидактичний формалізм, дидактичний утилітаризм, дидактичний екземпляризм. Таксономії цілей навчання. Проблема конкретизації навчальних цілей.

Тема 5. Принципи і методи навчання

Поняття про принципи навчання. Походження принципів навчання. Закономірності пізнавального розвитку особистості як наукова основа принципів навчання. Характеристика принципів навчання: принцип систематичності та послідовності; принцип наочності; принцип свідомості та активності учнів; принцип доступності; принцип міцності засвоєння знань, умінь і навичок; принцип науковості; принцип зв'язку навчання з життям, теорії з практикою; принцип урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів. Поняття про метод і прийом навчання. Зв'язок між методами і засобами навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Класифікація методів навчання за джерелом інформації: словесні, наочні, практичні. Класифікація методів навчання за характером пізнавальної діяльності учнів: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі. Пояснювально-ілюстративне навчання, його особливості, переваги і недоліки. Етапи пояснювально-ілюстративного навчання. Поняття про проблемне завдання і проблемну ситуацію. Типи проблемних ситуацій. Правила та способи створення проблемних ситуацій. Етапи розв'язання проблемного завдання. Оцінка ефективності проблемного навчання.

Програмоване навчання. Типи програм і принципи їх побудови. Типологія і характеристика засобів навчання. Використання комп'ютерів у навчанні. Критерії оптимального вибору методів і засобів навчання.

Тема 6. Форми навчання

Поняття про організаційні форми навчання. Історичний розвиток загальних форм організації навчання. Класно-урочна система навчання, її переваги і недоліки. Альтернативні системи навчання: мангеймська, батавська, Дальтон-план, план Трампа. Індивідуалізація навчання та шляхи її здійснення: диференціація, внутрікласна індивідуалізація, індивідуалізація темпу навчання. Урок як основна форма навчання у школі. Класифікація уроків. Типи уроків за дидактичною метою: урок засвоєння знань, урок засвоєння навичок та умінь, урок застосування знань, навичок та умінь, урок узагальнення і систематизації знань, контрольний урок, комбінований урок. Структура різних типів уроку. Загальнодидактична і методична підструктура уроку. Форми організації навчальної діяльності учнів на уроці: фронтальна, групова, індивідуальна. Способи організації групової навчальної діяльності учнів. Способи створення навчальних груп. Підготовка учителя до уроку. Аналіз уроку. Позаурочні та позашкільні форми організації навчання: домашня робота, семінар, екскурсія, факультатив, консультація, гурток.

Тема 7. Виховання як складова педагогічного процесу

Поняття про виховання як складову педагогічного процесу. Специфічні особливості виховання, його відмінності від навчання. Структура мотиваційно-ціннісної сфери особистості: потреби, інтереси, переконання, ціннісні орієнтації, установки, ідеали, риси характеру. Психологічні механізми виховання: ідентифікація, наслідування, емоційне обумовлення, мотиваційне опосередкування, конформність, вживання у соціальну роль, підтримання внутрішньої узгодженості поглядів особистості, самостереження.

Тема 8. Принципи виховання. Принципи виховання: безумовне позитивне ставлення до особистості, опора на позитивне в особистості (педагогічний оптимізм), прихованість виховних впливів, поєднання поваги з розумною вимогливістю до особистості, поєднання педагогічного керівництва з розвитком ініціативи і самодіяльності вихованців, систематичність і наступність виховання, єдність і послідовність виховних впливів, емоційність виховання, урахування вікових та індивідуальних особливостей вихованця.

Тема 9. Методи виховання

Прямий і опосередкований шляхи впливу вихователя на розвиток вихованців. Поняття про метод і прийом виховання. Класифікації методів виховання. Методи виховання через вплив на підсвідомість вихованця (навіювання, педагогічно доцільна самопрезентація вихователя). Методи виховання через вплив на свідомість вихованця (переконування, дискусія, приклад). Методи виховання через організацію поведінки вихованця (вимога, привчання, доручення, створення виховних ситуацій, рольова гра). Методи оцінювання і корекції поведінки вихованців (заохочення, покарання). Вибір методів виховання.

Тема 10. Виховання особистості в колективі

Поняття про колектив. Основні характеристики виховного колективу. Умови ефективного впливу колективу на особистість. Стадії розвитку колективу. Шляхи педагогічного керівництва формуванням колективу.

Тема 11. Самовиховання як фактор розвитку особистості

Роль самовиховання у розвитку особистості. Зв'язок між вихованням і самовихованням. Організація самовиховання. Етапи і правила педагогічного керівництва самовихованням. Методи та прийоми самовиховання.

Список рекомендованої літератури

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Либідь, 2018. 848 с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навчальний посібник. Київ : Знання, 2018. 566 с.

3. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2017. 616 с.
4. Галузьяк В. М. Педагогіка: навч. посіб. Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2018. – 400 с.
5. Курлянд З. Н. Педагогіка : навч. посіб. Харків : Бурун Книга, 2019. 304 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання: навч. посіб. Київ : Знання, 2018. 391 с.
7. Фіцула М. М. Педагогіка: нав. посіб. Київ : Академвидав, 2017. 560 с.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Порядок проведення фахового вступного випробування визначається Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Державному закладі вищої освіти «Університет менеджменту освіти» в 2023 р. (<http://surl.li/gsiab>) та відповідно до Порядку проведення фахового вступного випробування за дистанційною формою в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (<http://surl.li/evngu>).

Випробування вступник складає очно та/або дистанційно з документом (паспортом), що засвідчує ідентифікацію особистості. Вступник одержує варіант завдання, який містить 25 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 4 варіанти відповідей. Кожна правильна відповідь на тестове питання оцінюється за шкалою 4 бали.

Вступнику необхідно при виконанні кожного завдання обрати правильну відповідь і позначити її у рядку, який відповідає номеру цього завдання. Кожне завдання передбачає один правильний варіант відповіді. На виконання тестових завдань екзаменаційного білету відводиться 60 хвил.

За результатами фахового вступного випробування проводиться оцінка рівня знань за такими критеріями (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала критеріїв оцінювання

Кількість правильних відповідей	Бал за шкалою 100-200	Рівень знань
1	100	Незадовільний
2	108	
3	112	
4	116	
5	120	
6	124	Задовільний
7	128	
8	132	
9	136	
10	140	
11	144	
12	148	Достатній
13	152	
14	156	
15	160	
16	164	
17	168	
18	172	
19	176	
20	180	
21	184	
22	188	Високий

Кількість правильних відповідей	Бал за шкалою 100-200	Рівень знань
23	192	
24	196	
25	200	

Якщо вступник під час вступного випробування набрав менше 120 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для відбору для рекомендації до зарахування до ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Оцінювання рівня знань вступника проводиться кожним із членів фахової атестаційної комісії окремо відповідно до критеріїв оцінювання.

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Освітній рівень – **другий (магістерський)**

Галузь знань – **01 «Освіта/Педагогіка»**

Спеціальність – **011 «Освітні, педагогічні науки»**

Освітня програма – **«Християнська педагогіка. Капеланство»**

Екзаменаційний білет № _____ фахового вступного випробування

1. Що означає поняття «професійна рефлексія» у контексті педагогіки?

- а) спроможність самоаналізу та самооцінки своєї професійної діяльності
- б) вміння докладно описати свою професійну кар'єру
- в) здатність планувати майбутні дії та досягати поставлених цілей
- г) знання основних принципів педагогіки і їх використання у роботі

2. Які основні складові розвитку особистості?

- а) інтелектуальний, фізичний і соціальний розвиток
- б) розвиток творчих здібностей
- в) етичний розвиток
- г) усі вищезазначені варіанти

3. Що означає термін «академічна свобода»?

- а) можливість студентів обирати свої предмети навчання
- б) свобода викладачів обирати методи викладання
- в) незалежність університету від зовнішнього впливу в роботі та прийнятті рішень
- г) відсутність обмежень для здобувачів вищої освіти та викладачів у вираженні своїх думок та дослідницьких ідей

4. Які принципи активного навчання виокремлюються в педагогіці?

- а) студентоцентризм
- б) співпраця та взаємодія
- в) практична спрямованість
- г) усі вищезазначені варіанти

5. Що означає термін «педагогічна компетентність»?

- а) знання предмета викладання
- б) вміння створювати сприятливу навчальну атмосферу
- в) організація навчального процесу та оцінювання студентів
- г) усі вищезазначені варіанти

6. Хто є автором теорії «сенсуального навчання»?

- а) Жан Піаже
- б) Лев Виготський
- в) Марія Монтесорі
- г) Фрідріх Фребель

7. Яка основна ідея гуманістичної педагогіки?

- а) зосередження на розвитку потенціалу та інтересів кожного здобувача
- б) навчання засобами впливу на емоції здобувачів
- в) підкреслення важливості формалізованих правил і процедур
- г) зосередження на вивченні наукових теорій та закономірностей

8. Хто розробив теорію «рефлексивного навчання»?

- а) Іван Павлов
- б) Джон Дьюї
- в) Джералд Еббі
- г) Жан Піаже

9. Які основні функції педагогічного контролю?

- а) виявлення потенціалу здобувачів
- б) оцінювання навчальних досягнень здобувачів
- в) корекція та підтримка навчання
- г) усі варіанти є правильними

10. Яка роль викладача в управлінні конфліктами в освітньому процесі?

- а) перешкоджання виникненню конфліктів
- б) медіація та способи розв'язання конфліктів
- в) застосування санкцій та покарань
- г) використання силових методів для припинення конфліктів

11. Які види контролю включає триступенева система контролю якості освіти?

- а) поточний, модульний, підсумковий
- б) тематичний, модульний, підсумковий
- в) попередній, поточний, підсумковий

12. Назвіть методи педагогічних досліджень.

- а) бесіда, диспут, дискусія, педагогічна вимога, виховна ситуація
- б) педагогічне спостереження, бесіда, інтерв'ю, експеримент, вивчення продуктів діяльності, тестування
- в) метод моделювання, метод реєстрування, метод ранжування

13. Що є об'єктом педагогічного дослідження?

- а) педагогічні явища, факти, з яких складається педагогічний процес б) пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу
- в) якість знань, умінь і навичок

14. Що означає поняття «педагогічна технологія»?

- а) сукупність моделей та методик навчання, завданням яких є оптимізація форм освіти
- б) системний метод створення, застосування і визначення процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням всіх ресурсів та їхніх взаємодій, завданням яких є оптимізація форм освіти
- в) алгоритм процесу досягнення запланованих результатів, з урахуванням всіх ресурсів НВП та їхніх взаємодій
- г) системний метод викладання, завданням якого є застосування, визначення процесу викладання і засвоєння знань

15. Що означає поняття «інновація»?

- а) нововведення, в результаті якого суттєво змінюється об'єкт діяльності б) пізнання нового засобами практики
- в) комплекс нових засобів у галузі техніки, технології, педагогіки
- г) новий продукт діяльності людини
- д) продукт діяльності творчих людей

16. Що визначає навчальна програма?

- а) перелік основних галузей знань за роками навчання, максимальне навантаження учнів за роками навчання, систему ціннісних орієнтацій учнів
- б) мету і завдання предмета, тематичний зміст, тривалість і основні підходи до вивчення, кінцеві результати, орієнтири рівнів засвоєння
- в) знання про людину, природу, суспільство уміння та навички (розумові, практичні, загальнонавчальні, предметні), досвід творчої діяльності, систему цінностей, ставлення і поведінки людини.

17. Як розподіляються методи навчання за джерелами здобуття інформації?

- а) навчальні, виховні, розвивальні
- б) словесні, наочні, практичні
- в) теоретичні, побутові, практичні

18. Які види контролю включає треступенева система контролю якості освіти?

- а) поточний, модульний, підсумковий
- б) тематичний, модульний, підсумковий
- в) попередній, поточний, підсумковий

19. Що означає поняття "педагогічна технологія"?

- а) сукупність моделей та методик навчання, завданням яких є оптимізація форм освіти
- б) системний метод створення, застосування і визначення процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням всіх ресурсів та їхніх взаємодій, завданням яких є оптимізація форм освіти
- в) алгоритм процесу досягнення запланованих результатів, з урахуванням всіх ресурсів НВП та їхніх взаємодій
- г) системний метод викладання, завданням якого є застосування, визначення процесу викладання і засвоєння знань

20. Яка основна мета християнської етики?

- а) визначення правильної моральної поведінки в суспільстві
- б) дотримання релігійних обов'язків і ритуалів
- в) досягнення особистої внутрішньої гармонії та духовного зростання
- г) забезпечення моральної контролю над прихильниками християнства

21. Що означає термін "духовно-моральне виховання"?

- а) процес формування духовних цінностей та моральних принципів у людини
- б) релігійне виховання та вплив церкви на особистість
- в) виховання духовного розуміння та інтуїції учня
- г) система навчання моральним нормам у суспільстві

22. Що означає термін «капеланство»?

- а) релігійна служба, що надається вірянам у військових, медичних або інших спеціальних установах
- б) проповідування та розповсюдження релігійних ідей у суспільстві
- в) виконання обрядів та ритуалів у релігійних спільнотах
- г) система духовного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти

23. Які основні завдання капелана?

- а) надання релігійних послуг і підтримки особам у складних життєвих ситуаціях
- б) проведення богослужінь та релігійних обрядів
- в) виконання адміністративних обов'язків у релігійних організаціях
- г) усі варіанти є правильними

24. Де можуть працювати капелани?

- а) військові установи та лікарні
- б) заклади освіти
- в) в'язниці та реабілітаційні центри
- г) усі вищезазначені місця

25. Які навички та якості важливі для капелана?

- а) емпатія та слухання

- б) розуміння релігійних доктрин
- в) конфліктологічні навички та вміння працювати з різними групами людей
- г) усі варіанти є правильними